

AMMATTIALAT

Tavoitteet

Luvun tavoitteena on

- tutustua eri ammatteihin ja koulutuksiin
- pohtia omia kiinnostuksia tavallista laajemmin
- ymmärtää eri ammattien vaatimat erilaiset koulutustaustat.

Tausta

Kaikilta ammattialojen aukeamilta löytyvät aina samat elementit:

Sivupalkissa on listattu toisen asteen, ammatikorkeakoulujen ja yliopistojen koulutukset ja muutamia ammatteja, joihin koulutuksilla pätevyötyy.

Ensimmäisellä sivulla olevissa esimerkkilaatikoissa on nostettu esiin yksi toisen asteen, yksi ammattikorkeakoulutaustainen ja yksi yliopistollinen ammatti tai koulutus.

Toisen sivun aloittaa haastattelu.

Tehtävä 1 on joka aukeamalla erilainen.

Tehtävä 2 on aina samanlainen.

Riippuen käytettävissä olevasta ajasta, opo voi esitellä joka ammattialan eri tunnilla, tai yhdellä tunnilla voi käydä monta alaa läpi.

Oppitunnin malli: kaikille ammattialoille yhteinen

Tunnin aloitus

Opo kirjoittaa ammattialan nimen taululle. Oppilaat miettivät, millaisia ammatteja alaan voi liittyä.

Aiheen esittely: Ammattiala

Oppilaat lukevat ko. aukeaman. Esimerkkiammateista ja haastattelusta voi keskustella oppilaiden kanssa. Tuntevatko oppilaat näissä ammateissa työskenteleviä ihmisiä? Mitä he ovat ammateista kuulleet?

Oppilaat voivat myös tutustua sivupalkkien listoihin ja etsiä sieltä ammatteja, joiden harjoittajia he tuntevat.

Toiminnallinen tehtävä

Voidaan tehdä minkä alan kohdalla vain:

Opo tuo luokkaan kasan sanomalehtiä. Oppilaiden tulee etsiä lehdistä artikkeleita, mainoksia ja työpaikkailmoituksia, jotka liittyvät alan ammatteihin.

Oppilaat voivat leikata nämä jutut lehdestä ja koota niistä kollaaseja.

Tehtävä 2

Tehtävän voi suorittaa monella tavalla, riippuen käytettävissä olevasta ajasta:

- Jos aikaa on paljon, oppilaat voivat tehdä joka aukeamalla tehtävän itsenäisesti. He etsivät tietoa kahdeksasta eri ammatista ja täyttävät tehtävän kirjaan.
- Tehtävän voi myös toteuttaa ryhmätyönä, jolloin oppilaat tutustuvat ammatteihin pienissä ryhmissä. He voivat tehdä tutkimistaan ammateista seinälehden tai diaesityksen.
- Jos aikaa on vähemmän, opo voi jakaa oppilaat kahdeksaan ryhmään ja osoittaa joka ryhmälle eri ammattialan. Oppilaat tekevät ryhmätyönä seinälehden tai diaesityksen yhdestä alansa ammatista. Ryhmien esitellessä työnsä muut oppilaat tekevät muistiinpanoja omaan kirjaansa asianmukaisen ammattialan tehtävään 2.

Tunnin lopetus ja itsearviointi

- Mitä uutta opin alasta?
- Mistä ammatista en ollut ennen kuullutkaan?
- Mikä alan ammateista tai koulutuksista kuulosti kiinnostavimmalta?

Humanistinen ja kasvatusala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan koulutukset koulutusohjelmineen, erikoistumisineen ja pääaineineen.

Oppilaat keskustelevalt ensin parin kanssa, mil-laisia ominaisuuksia heidän mielestään humanistisella ja kasvatusalalla vaaditaan. Oppilaille voi antaa vinkiksi, että muistelevat heidän mielestään hyvää lastenhoitajaa tai opettajaa ja miettivät, mitä ominaisuuksia hänellä oli. Sen jälkeen tarkastellaan [LISÄMATERIAALIA 2](#) ja pohditaan yhdessä:

- Mitkä näistä ominaisuuksista tulivat pari-keskustelussa esille?
- Mitä tarkoitetaan motivointi- ja empatiakyvyllä?
- Miksi suurimmassa osassa tämän alan töistä tarvitaan myös terveydenhoidollista tietämystä, vaikka se onkin oma alansa?

Toiminnallinen tehtävä

Ammattilainen haastavan tilanteen edessä:

Oppilaat jakautuvat pareiksi tai pie-niin ryhmiin. Tehtävänä on valita aukeaman sivupalkeissa sijaitsevista laatikoista yksi am-mattilainen. Yhdessä keksitään tarina, jossa am-mattilaiselle tulee haastava tilanne työssään.

Esimerkiksi: Päiväkotiryhmässä lapsi heittää toista lasta lelutraktorilla.

Ryhmä miettii tarkoin, mitä tapahtuu, ja mi-ten ammattilainen selviää tästä tilanteesta. [LISÄMATERIAALI 2](#) kannattaa pitää näkyvillä, jotta oppilaat voivat hyödyntää siitä vaaditta-via ominaisuuksia tilanteiden hallitsemiseksi. Tarinat käydään yhdessä läpi luokassa.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 55

Tehtävässä luokitellaan alan ammatteja työpai-kan mukaan. Oppilaat tekevät tehtävän itse-näisesti ja se tarkistetaan yhdessä. Tarvittaessa laatikoihin täydennetään muita keskustelussa esille tulleita ammatteja.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Humanistisen alan aineenopettajia pyydetään kertomaan omista opinnoistaan ja siitä, mikä heidän oppiaineestaan tekee humanistisen. Kaikki aineenopettajat pystyvät myös kerto-maan, miksi heidän pitää opiskella kasvatustie-teitä työtään varten.

Jos koulussa on koulunkäyntiavustajia, hei-tä kannattaa pyytää haastateltavaksi omon tunneille.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (päiväkotii, nuori-sotalo, autokoulu, museo jne.), retkeä voi suun-nitella muiden aineiden opettajien kanssa.

Toinen aste

Lapsi- ja perhetyö

- lastenohjaaja
- perhepäiväjohtaja

Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaus

- nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja
- kerho-ohjaaja

Viittomakielinen ohjaus

- viittomakielen ohjaaja
- henkilökohtainen avustaja

Ammattikorkeakoulu

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö

- yhteisöpedagogi
- nuorisosihteeri
- järjestön tiedottaja

Puhutun kielen tulkkaus

- vietnamin kielen tulkki
- arabian kielen tulkki
- saksan kielen tulkki

Viittomakielen tulkkaus

- viittomakielen tulkki
- viittomakielen opettaja

Ammatillinen opettajakoulutus

- liikenneopettaja
- talotekniikan opettaja
- kauneudenhoitoalan opettaja

Yliopisto

Humanistiset tieteet

- arkeologi
- historian tutkija
- kirjastonhoitaja
- museoamanuenssi
- kulttuurisihteeri
- puheterapeutti
- tiedottaja
- äidinkielenopettaja
- kirjallisuuden kääntäjä
- kieltenopettaja
- toimittaja

Kasvatustieteet

- steineropettaja
- lastentarhanopettaja
- luokanopettaja
- käsityönopettaja
- erityisopettaja
- kotitalousopettaja

Psykologia

- ammatinvalintapsykologi
- urheilupsykologi
- psykologianopettaja
- käytettävyystudkija

Teologia

- pappi
- uskonnonopettaja

- ihmissuhde- ja vuorovaikutustaitoja
- kykyä ottaa huomioon taustaltaan erilaiset ja eri-ikäiset ihmiset
- sosiaalisia taitoja
- halua tukea yksilöllistä kasvua
- kiinnostusta ihmisen kasvamiseen ja kehittymiseen
- motivointi- ja empatiakykyä
- terveydenhoidollista tietämystä ja osaamista

Kulttuuriala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan koulutukset koulutusohjelmineen, erikoistumisineen ja pääaineineen.

[LISÄMATERIAALISSA 2](#) on kuvia kulttuurialan ammattilaisista. Kalvoa voi käyttää keskustelun pohjana tunnin alussa: Millaisia ammatteja on kulttuurialalla? Mitä ominaisuuksia tai taitoja niissä tarvitaan?

Toiminnallinen tehtävä

Oppilaat jaetaan ryhmiin sen mukaan, mikä koulun taito- ja taitoaineista on heidän lempiaineensa. Ryhmän kesken ideoidaan jokaiselle ammatti, jossa kyseistä ainetta voi hyödyntää ammatissa. Apuna voi käyttää [LISÄMATERIAALIA 1](#) tai katsoa ammatteja kirjasta aukeamalta s. 56–57. Luokassa tehdään vielä kokoava kierros, jossa halukkaat kertovat muulle luokalle, mikä ammatti heille ideoitiin ja miten heidän omasta mielestään se heille sopisi.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 57

Tehtävässä pohditaan kouluaineiden yhteyttä kulttuurialan ammatteihin. Oppilaat tekevät itsenäisesti tehtävän oppikirjan sivulta 57.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Taito- ja taideaineiden sekä äidinkielen opettajaa pyydetään esittelemään kulttuurialan ammatteja, joissa heidän oppiaineissaan on hyötyä.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (verhoomo, puusepänverstas, teatteri, taidegalleria jne.), voi retkeä suunnitella aineiden opettajien kanssa.

Toinen Aste

Artesaani

- metalliseppä
- puuseppä
- verhoilija

Teatteri ja tanssi

- tanssija

Musiikki

- muusikko
- pianonviritäjä

Viestintä ja informaatio

- media-assistentti
- valokuvaaja

Sirkusala

- sirkusartisti

Ammattikorkeakoulu

Elokuva ja televisio

- elokuvaaja
- leikkaaja
- äänisuunnittelija

Esittävä taide

- tanssinopettaja
- teatteri-ilmaisun ohjaaja

Journalismi

- radiotoimittaja

Konservointi ja restaurointi

- konservaattori
- restauroija

Kuvataide

- koristemaalari

Kulttuurituotanto

- kulttuurisihteeri

Muotoilu

- jalkinesuunnittelija
- lasimuotoilija

Musiikki

- muusikko
- musiikkipedagogi

Vaatetus

- pukusuunnittelija

Yliopisto

Kuvataide

- kuvanveistäjä
- taidemaalari

Taideteollisuus

- teollinen muotoilija
- taidegraafikko

Musiikki

- musiikinopettaja
- oopperalaulaja
- orkesterimuusikko
- kanttori

Teatteri- ja tanssiala

- dramaturgi
- näyttelijä
- tanssitaiteilija

Kulttuurialan ammatteja

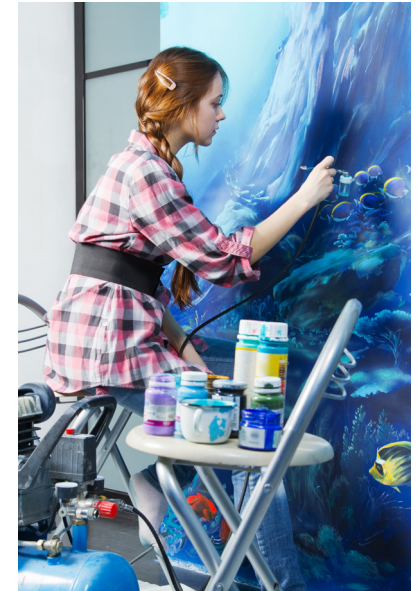
© Helena Hagberg / Sanoma Pro Oy

© ColourBox

© Ingram Publishing / Sanoma Pro Oy

© ColourBox

© Karoliina Paatos / Sanoma Pro Oy

© ColourBox

© ColourBox

© ColourBox

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan koulutukset koulutusohjelmineen, erikoistumisineen ja pääaineineen. Yhteiskuntatieteiden kohdalle on myös merkitty esimerkkiammatti, jotta oppilaiden olisi helpompi hahmottaa aineitten sisältö.

Toiminnallinen tehtävä

Näytä oppilaille [LISÄMATERIAALI 2](#).

Vaihtoehto 1: Jaa oppilaat neljän hengen ryhmiin, jossa he saavat valita vapaasti tehtävän itselleen lisämateriaalista kuitenkin niin, että jokaisessa ryhmässä on yksi edustaja kustakin tehtävästä.

Vaihtoehto 2: Jokainen oppilas valitsee itselleen tehtävän lisämateriaalista. Sen jälkeen oppilaiden on muodostettava ryhmiä, joissa on vähintään yksi jokaisen tehtävän edustaja. Tyypillisessä tilanteessa taloushallinnon edustajia on liian vähän, joten he voivat valita, mihin ryhmään haluavat. Tällä tavalla oppilaat huomaavat havainnollisesti, kuinka hyvät työmahdollisuudet taloushallinnon osajilla on. Tätä vaihtoehtoa kannattaa käyttää vain luokissa, joissa on hyvä yhteishenki eikä kiusaamistaustoja.

Kun oppilaat on jaettu ryhmiin, heidän pitää keksiä yritys, jossa he työskentelevät. Jokaisen pitää myös keksiä, millainen heidän ammattinsa yrityksen sisällä on, ja mitä heidän työtehtäviinsä kuuluu.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 59

Tavoitteena on hahmottaa, miten erilaisissa työpaikoissa alan ammattilaiset voivat työskennellä. Tehtävän voi tehdä yksin, pareittain tai pienissä ryhmissä.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Yhteiskuntaopin tunneilla käsitellään aiheita, jotka liittyvät tämän alan ammatteihin. Jos oppilailla on yhteiskuntatiedon tunteja samaan aikaan kun aihetta käsitellään, heitä voi pyytää miettimään yhteiskuntatiedossa käsiteltyjä aiheita ammattien kautta. Aineen opettajaa voi myös pyytää käymään tunnilla läpi erilaisia ammatteja, jotka liittyvät eri aiheisiin.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (pankkiin, lehden toimitukseen, käräjäoikeuteen jne.), retkeä voi suunnitella aineen opettajien kanssa.

Toinen aste

Liiketalouden perustutkinto = Merkonomi

- asiakaspalvelu
- talous- ja toimistopalvelut
- tieto- ja kirjastopalvelut

Ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutus- ohjelma= Tradenomi

- finanssi- ja talousasiantuntija
- johdon assistenttityö
- kansainvälinen kauppa
- liiketalous
- logistiikka
- myyntityö
- pk-yrittäjyys
- turvallisuusala
- yritystoiminnan kehittäminen

Yliopisto

Kauppätieteet

- johtaminen
- kv-liiketoiminta
- markkinointi ja jakelu
- oikeustiede
- taloushallinto
- tekniikan asiantuntemus
- tietohallinto
- vakuutustiede
- viestintä
- yhteiskunnalliset aineet
- yrittäjyys

Yhteiskuntatieteet

- aluetiede (ympäristösihteeri)
- filosofia (tiedottaja)
- hallintotieteet (kunnanjohtaja)
- kansantaloustiede (ekonomisti)
- kehitysmaatutkimus (kansainvälisyyskoordinaattori)
- kunnallisala (hallintopäällikkö)
- poliittinen historia (toimittaja)
- sosiaalitieteet

(sosiaalihohtaja)

- tilastotiede (tilastotieteilijä)
- valtio-oppi (diplomaatti)
- viestintä (tiedottaja)

Oikeustieteet

- kauppaoikeus
- finanssioikeus
- perheoikeus
- velvoiteoikeus
- työoikeus
- kansainvälinen oikeus
- eurooppa-oikeus
- hallinto-oikeus
- valtiosääntöoikeus
- ympäristöoikeus
- rikosoikeus
- prosessioikeus
- oikeusteoria
- oikeushistoria

Liiketalouden töitä ja niissä vaadittavia ominaisuuksia

Tehtävä	Ammatteja	Vaaditut ominaisuudet
taloushallinto	- kirjanpitäjä - controller - talouspäällikkö	- tarkkuus ja huolellisuus - numeroiden ymmärtäminen - kriittinen ajattelu
myynti	- myyjä - myyntijohtaja - avainasiakaspäällikkö	- asiakaspalvelutaidot - ulospäinsuuntautuneisuus - puhetaidot
markkinointi	- mainospäällikkö - copywriter - pr-vastaava	- yhteistyötaidot - ilmaisutaito - luovuus
johto	- toimitusjohtaja - henkilöstojohtaja - projektipäällikkö	- kuuntelu ja ymmärtäminen - päätöksentekotaidot - vastuun kantaminen

Luonnontieteiden ala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan koulutukset koulutusohjelmineen, erikoistumisineen ja pääaineineen.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 61

Tehtävä on tarkoituksella niin vaikea, etteivät oppilaat pysty ratkaisemaan sitä ilman netin apua. Tiedonhaku on osa työtä monissa luonnontieteiden ammateissa.

Tehtävän tarkoituksena on saada oppilaat pohtimaan eri aloja niihin liittyvien kysymysten avulla. Tutustumalla ratkaisemattomiin ongelmiin tieteet saattavat kuulostaa mielenkiintoisemmilta.

Oikeat vastaukset:

- Miten proteiinit taittuvat? Biologia
- Miten maanjärjestyksiä voisi ennustaa? Geologia
- Mitä on pimeä aine galaksien ympärillä? Tähtitiede
- Mikä on tehokkaampi tapa ratkaista ”kauppatkustajan ongelma”? Tietojenkäsittelytiede
- Pitääkö Riemannin hypoteesi paikkansa? Matematiikka

Vaihtoehtoinen tehtävä

[LISÄMATERIAALISSA 2](#) on lueteltu ominaisuuksia, jotka ovat luonnontieteilijälle tärkeitä. Tehtävän voi toteuttaa keskustelemalla tai kirjoittamalla:

- Oppilaat voivat keskustella tehtävästä pienissä ryhmissä.
- Oppilaat voivat vastata kysymyksiin tyhjälle paperille tai kirjan tyhjälle sivulle. Opo voi myös monistaa jokaiselle kopion lisämateriaalista.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Biologia, maantiede, fysiikka, kemia, tietotekniikka ja matematiikka ovat koulussa opettavia luonnontieteitä. Näiden aineiden opettajia voi pyytää kertomaan oman alansa ammateista tai sellaisista ammateista, joissa ainetta erityisesti tarvitaan.

Mikäli oppilailla on kysymyksiä tehtävän 1 ratkaisemattomista ongelmista, niitä voi käsitellä asiankuuluvan aineen tunneilla.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (ohjelmistoyritykseen, kalantutkimuslaitokseen, tähtitorniin jne.), retkeä voi suunnitella aineiden opettajien kanssa.

Toinen aste

Tieto- ja viestintäliikenteen
perustutkinto = Datanomi

- käytön tuki
- ohjelmistotuotanto

Ammattikorkeakoulu

Tietojenkäsittelyn koulutus-
ohjelma = Tradenomi

- erikoistuminen johonkin tietotekniikan
osa-alueeseen.

Yliopisto

Bio- ja ympäristötieteet

- ekologia
- eläintiede
- hydrobiologia
- kalabiologia
- mikrobiologia
- kasvitiede
- perinnöllisyystiede
- ympäristötieteet
- biotekniikka ja -teknologia

Biokemia

Fysikaaliset tieteet

- fysiikka
- geofysiikka
- meteorologia
- tähtitiede

Geologia

Kemia

Maantiede

Matemaattiset aineet

- matematiikka
- tilastotiede

Tietojenkäsittelytiede ja
tietotekniikka

Luonnontieteilijältä vaaditaan useita ominaisuuksia

Mieti, milloin sinä olet osoittanut

tarkkuutta

utelaisuutta

huolellisuutta

pitkäjänteisyyttä

keskittymiskykyä

pohdintaa?

Tekniikan ja liikenteen ala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan toisen asteen koulutukset koulutusohjelmineen. Jos oppilailta tuntuu menevän pää pyörälle koulutusohjelmien suuren määrän kanssa, heitä voi muistuttaa, että suuri osa koulutusohjelmista on tarjolla vain yhdessä tai muutamassa oppilaitoksessa koko Suomessa. Heidän lähialueensa kouluissa on tarjolla vain osa koulutuksista.

[LISÄMATERIAALISTA 2](#) löytyvät korkea-asteen koulutukset erikoistumisineen ja pääaineineen.

Toiminnallinen tehtävä:

Oppilaat ottavat netin tai esitteiden kautta selvää, mitä tekniikan ja liikenteen alan koulutuksia heidän lähialueensa oppilaitoksissa on mahdollista opiskella.

Vaihtoehtoisesti opo voi jakaa jokaiselle oppilaalle muutaman toisen asteen koulutusohjelman. Oppilaiden tulee ottaa selvää, missä näitä koulutusohjelmia voi opiskella.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 61

Tehtävässä on kaksi tarkoitusta. Ensinnäkin se pyrkii esittelemään muutaman ammatin. Tekniikan ja liikenteen alan koulutuksia on paljon ja ne poikkeavat sisällöiltään huomattavasti. Tässä yritetään havainnollistaa oppilaille tätä alan kirjoa.

Tehtävän toinen tarkoitus on saada oppilaita miettimään kouluaineiden hyötyä eri näkökulmasta kuin aiemmin.

Mikäli oppilaiden on vaikea hahmottaa ammatien sisältöä, opo voi esitellä ammatit tarkemmin tai oppilaat voivat itse ottaa netin avulla niistä selvää.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Monet tekniikan ja liikenteen alan toisen asteen ammatit liittyvät käsityöhön. Aineen opettajia voi pyytää kertomaan, miten oppilaiden koulussa oppimat taidot voivat tulla käyttöön eri ammateissa.

Insinöörialat liittyvät matematiikkaan, fysiikkaan ja kemiaan. Näiden aineiden opettajia voi pyytää esittelemään sellaisia ongelmia ja laskutehtäviä, joita insinööri voi työssään kohdata.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (sähkölaitokseen, autokorjaamoon, konepajaan, verhoomoon jne.), retkeä voi suunnitella yhdessä aineiden opettajien kanssa.

Tekniikan ja liikenteen alan toisen asteen koulutukset

Autoala

- autokorinkorjaaja
- automaalari
- automyyjä
- ajoneuvoasentaja
- varaosamyyjä
- pienkonekorjaaja

Elintarvikeala

- elintarvikkeiden valmistaja
- leipuri-kondiittori
- lihatuotteiden valmistaja
- meijeristi

Kaivosala

- kaivosmies
- rikastaja

Kello- ja mikromekaniikka

- kelloseppä
- mikromekaanikko

Kiinteistöpalvelut

- kiinteistönhoitaja
- toimitilahuoltaja

Kone- ja metalliala

- koneistaja
- levyseppä-hitsaaja
- koneenasentaja
- työvälinevalmistaja
- hienomekaanikko
- automaatioasentaja

- kunnossapitoasentaja
- valaja
- valumallinvalmistaja

Laboratorioala

- laborantti

Lennonjohto

- lennonjohtaja

Lentokoneasennus

- lentokoneasentaja
- avioniikka-asentaja

Logistiikka

- autonkuljettaja
- linja-autonkuljettaja
- yhdistelmäajoneuvonkuljettaja
- lentoasemahuoltaja
- varastonhoitaja

Maanmittausala

- kartoittaja

Merenkulkuala

- korjaaja
- laivasähköasentaja
- vahtiperämies
- vahtikonemestari

Muovi- ja kumitekniikka

- muovituotevalmistaja
- kumituotevalmistaja

Painoviestintä

- painotuotantoassistentti

Pintakäsittelyala

- lattianpäällystäjä
- maalari
- pintakäsittelijä

Prosessitekniikka

- prosessinhoitaja

Puuala

- puuseppä

Rakennusala

- talonrakentaja
- maarakentaja
- maarakennuskoneenkuljettaja
- kivirakentaja

Suunnitteluassistentti

- suunnitteluassistentti

Sähkö- ja automaatiotekniikka

- sähköasentaja
- automaatioasentaja

Talotekniikka

- tekninen eristäjä
- rakennuspeltiseppä
- ilmanvaihtoasentaja
- kylmäasentaja
- putkiasentaja
- lämmityslaitteasentaja

Tekstiili- ja vaatetusala

- vaatetusompelija
- sisustusompelija
- modisti
- vaatturi
- suutari
- tekstiilihuoltaja
- tekstiilivalmistaja

Tieto- ja tietoliikennetekniikka

- ICT-asentaja
- elektroniikka-asentaja

Turvallisuusala

- turvallisuusvalvoja

Veneenrakennusala

- veneenrakentaja

Verhoilu- ja sisustusala

- verhoilija
- sisustaja

Ammattikorkeakoulu

Insinööri

- auto- ja kuljetustekniikka
- automaatiotekniikka
- bio- ja elintarviketekniikka
- elektroniikka
- energiatekniikka
- hyvinvointitekniikka
- kemiantekniikka
- kone- ja tuotantotekniikka
- liikenneala
- logistiikka
- maanmittaustekniikka
- materiaali- ja pintakäsittelytekniikka
- mediatekniikka
- merenkulkuala
- muovitekniikka
- ohjelmistotekniikka

- palopäälystö
- paperi- tekstiili- ja kemiantekniikka
- paperikonetekniikka
- paperitekniikka
- prosessitekniikka
- puutekniikka
- rakennustekniikka
- sähkötekniikka
- talotekniikka
- tekstiili- ja vaatetustekniikka
- tietotekniikka
- tuotantotalous
- tuotekehitys
- venetekniikka
- ympäristötekniikka

Laboratorioanalyttikko

Merikapteeni

Rakennusmestari

Yliopisto

Arkkitehti ja maisema-arkkitehti

- arkkitehti
- maisema-arkkitehti

Diplomi-insinööri

- automaatiotekniikka
- biotuotetekniikka
- energiatekniikka
- informaatioverkostot ja tietojohdaminen
- kemian tekniikka
- konetekniikka
- maanmittaustieteet
- materiaalitekniikka
- prosessitekniikka
- puunjalostustekniikka
- rakennustekniikka
- sähkötekniikka
- teknillinen fysiikka ja matematiikka
- tietoliikennetekniikka
- tietotekniikka
- tuotantotalous
- ympäristötekniikka

Luonnonvara- ja ympäristöala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan toisen asteen ja ammattikorkeakoulutaisoiset koulutukset koulutusohjelmineen ja erikoistumisineen.

[LISÄMATERIAALISTA 2](#) löytyvät yliopistolliset koulutukset pääaineineen ja suuntautumisvaihtoehtoineen.

Toiminnallinen tehtävä

Oppilaat jaetaan neljään ryhmään:

- Maanviljelijä
- Metsänhoitaja
- Kalankasvattaja
- Elintarvikekauppias

Heidän tulee miettiä ryhmissä, mitä vaikutuksia heidän ammatillaan on ympäristöön. Miten he voisivat parhaiten edistää ympäristön ja luonnon hyvinvointia ammatissaan? Voiko ammatin ympäristövaikutus olla positiivinen?

Tehtävän voi myös tehdä väittelymuodossa, jolloin jokainen ryhmä jaetaan vielä kahtia. Toinen puoli väittää ammatin aiheuttavan ympäristöongelmia, toinen väittää sen olevan ympäristön kannalta hyödyllinen.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 63

Tarkoituksena on miettiä omia ominaisuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Tehtävää ei pis- teytetä, vaan tehtävän tarkoituksena on saada oppilaat ajattelemaan alan työtehtäviä monelta kantilta.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Biologia ja maantieto liittyvät useisiin alan ammatteihin. Mikäli koulussa on valinnaisaineena maa- ja metsätalous, se liittyy vielä oleellisemmin alaan. Aineen opettajia voi pyytää esittelemään aineeseensa liittyviä ammatteja tarkemmin.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (maatilaan, jätevedenpuhdistamoon, sahaan jne.), retkeä voi suunnitella yhdessä aineiden opettajien kanssa.

Toinen aste

Hevostalous

- hevostenhoitaja
- ratsastuksenohjaaja

Kalatalous

- kalastaja
- kalanjalostaja
- kalastuksenohjaaja
- kalanviljelijä

Luonto- ja ympäristöala

- luonto-ohjaaja
- luonto- ja ympäristöneuvoja
- porotalousyrittäjä
- luontaistalousyrittäjä
- ympäristöhoitaja

Maatalousala

- eläintenhoitaja
- maaseutuyrittäjä
- maatalousteknologia
- turkistarhaaja

Metsäala

- metsuri-metsäpalvelujen tuottaja
- metsäenergian tuottaja
- metsäkoneasentaja
- metsäkoneenkuljettaja

Puutarhatalous

- kukka- ja puutarhakauppa
- puutarhuri
- viherala

Ammattikorkeakoulu

Iktyonomi

- elinkeinokalastus
- ympäristöhoito

Ympäristösuunnittelija

Agrologi

- useita suuntautumisvaihtoehtoja

Hortonomi

- maisemasuunnittelu
- puutarhatalous

Metsätalousinsinööri

- useita suuntautumisvaihtoehtoja

Yliopisto

Elintarvike- ja ravitsemustieteet

- biotekniikka
- elintarvike-ekonomia
- elintarvikekemia
- elintarviketeknologia
- kuluttajaekonomia
- markkinointi
- mikrobiologia
- ravitsemustiede

Maataloustieteet

- biotekniikka
- kasvintuotannon biologia
- kotieläintiede
- maatalousekonomia
- maatalous- ja ympäristötekniologia
- markkinointi

Metsätieteet

- metsäekonomia ja markkinointi
- metsien ekologia ja käyttö
- biotekniikka
- metsänsuojelu
- metsäbioenergia
- metsänarviointi
- puuteknologia

Ympäristötieteet

- biotekniikka
- kuluttajaekonomia

- maaperä- ja ympäristötiede
- maatalous- ja ympäristötekniologia
- mikrobiologia
- ympäristöekonomia

Sosiaali- ja terveysala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA 1](#) on esitelty alan koulutukset koulutusohjelmineen, erikoistumisineen ja pääaineineen.

[LISÄMATERIAALEISSA 2](#) ja [3](#) on kaksi uratarinaa: lääkäri Mika ja kättilö Petri. Kertomusten pohjalta keskustellaan hoitoalan ammattiteistä ja niihin opiskelusta.

Toiminnallinen tehtävä

Sosiaali- ja terveysalalla on paljon ammatteja, joiden nimi on vierasperäinen eikä kovin tuttu peruskoululaiselle. Oppilaille jaetaan pareittain selvitettäväksi netin avulla jokin ammatti (Mitä kyseinen ammattilainen tekee? Mistä ammatin nimi tulee?). Ammattiesittelyistä voi myös tehdä diaesityksen. Oppikirjan aukeaman marginaalista tai [LISÄMATERIAALISTA 1](#) voi poimia esimerkiksi seuraavat ammatit: kosmetologi, farmanomi, naprapaatti, optometrismi, osteopaatti, geronomi, farmaseutti, proviisori, gynekologi.

Tehtävä 1 / oppikirja s. 67

Tehtävässä pohditaan, mitä alan ammattilaisia itse kukin on kohdannut ja millaista osaamista alan ammattilaisilla on. Oppilaat tekevät itsenäisesti tehtävän oppikirjan sivulta 67. Tehtävä puretaan yhdessä keskustellen. Erityisesti nostetaan esille kussakin ammatissa tarvittavaa osaamista.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Terveystiedon oppisisällöissä on paljon teemoja, jotka liittyvät kiinteästi sosiaali- ja terveysalan ammatteihin.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (palvelutalo, kauneushoitola, optikkoliike jne.), retkeä voi suunnitella yhdessä muiden aineiden opettajien kanssa.

Toinen aste

Sosiaali- ja terveysala

- lähihoitaja
- ensihoitaja

Kauneudenhoitoala

- kosmetologi
- kosmetiikkaneuvoja

Hiusala

- parturi-kampaaja

Hammastekniikka

- hammaslaborantti

Lääketekniikka

- lääketeknikko
- farmanomi

Ammattikorkeakoulu

Apuvälineteknikko

Bioanalytiikka

- laboratoriohoitaja

Ensihoitaja

Fysioterapeutti

Hammasteknikko

Hoitotyö

- diakoni
- sairaanhoitaja
- kätilö
- terveydenhoitaja

Jalkaterapeutti

Kuntoutusohjaaja

Naprapaatti

Optometrismi

Osteopaatti

Radiografia ja sädehoito

- röntgenhoitaja

Sosionomi

Suuhygienisti

Toimintaterapeutti

Geronomi

Liikunnanohjaaja

Yliopisto

Eläinlääketiede

- eläinlääkäri

Farmasia

- farmaseutti
- proviisori

Hammaslääketiede

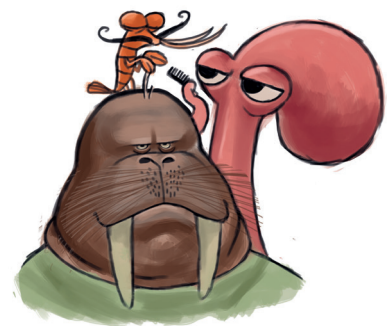
- hammaslääkäri

Liikuntatiede

- liikunnanopettaja
- liikuntasosiologi
- liikuntabiologi

Lääketiede

- kirurgi
- psykiatri
- yleislääkäri
- gynekologi

© Petri Laapas

”Lapsuudessa haaveenani oli tulla lääkäriksi, mutta lukion jälkeen ne haaveet jäivät, sillä opiskeluhalu oli hieman vähissä. Halusin kuitenkin terveydenhuoltoalalle ja päädyin opiskelemaan kätilöksi.

Neljän ja puolen vuoden opiskeluiden aikana selvisi lopulta mitä kaikkea kätilö voi tehdä. Ei pelkkiä synnytyksiä vaan paljon muuta koko naisen elämänkaareen liittyen – sekä myös miehen. Nämä useat eri mahdollisuudet työelämässä tekevät tästä unelmatyön.

Suurin osa työstä on todistaa iloisia tapahtumia, mutta ikäviäkin asioita on kuten lapsettomuutta, sairauksia sekä myös kuolemaa. Parasta kuitenkin työssäni ovat ne iloiset asiat – syntymä ja uuden elämän alku sekä mahdollisuus vaikuttaa raskauden normaaliin etenemiseen ongelmatilanteissa. On mielenkiintoista seurata lääketieteen kehitystä ja olla siinä itse osallisena.”

© Olli Karttunen / SanomaPro Oy

”Päädyin sattumalta lääkikseen. Syöpätautien tutkimukseen päädyin oltuani kaksi vuotta terveystieteiden keskuksessa, kun ryhdyin tekemään aiheesta väitöskirjaa.

Syöpätaudit ovat kiinnostava aihealue, koska koko ajan tulee uutta: hoidot kehittyvät ja aiheuttavat vähemmän haittavaikutuksia. Työ on monipuolista (eritauteja paljon, eri hoitomuodot, parantava hoito vs. oireenmukainen hoito vs. saattohoito), kehittyvää ja haastavaa. Työ vaatii kykyä asettua toisen asemaan, mielenkiintoa opetella koko ajan uutta sekä halua aidosti kohdata toinen ihminen (ja joskus omaiset). Työn ohessa on helppo tehdä tutkimusta ja olla mukana luomassa uutta hoitokäytäntöä.”

Matkailu- ja ravintola-ala

Aiheen esittely

[LISÄMATERIAALISSA I](#) on esitelty alan koulutukset koulutusohjelmineen, erikoistumisineen ja pääaineineen.

Toiminnallinen tehtävä

Ryhmätyö: Oppilaat jaetaan ryhmiin, joissa he kuvitteellisesti perustavat jonkin seuraavista matkailu- ja ravintola-alan yrityksistä:

- a) ravintola
- b) hotelli
- c) matkatoimisto.

Omasta yrityksestä tehdään seinälehti tai PowerPoint -esitys. Yritykselle keksitään nimi, sijainti, teema (esim. aasialainen ravintola, hotelli kaupungin keskustassa, viidakkoseikkailuihin erikoistunut matkatoimisto) ja ryhmän jäsenille laaditaan työnjako hyödyntäen [LISÄMATERIAALIN I](#) ammatteja. Työt esitellään muulle luokalle.

Tehtävä I / oppikirja s. 69

Tehtävässä pohditaan, millaisia alan ammattilaisia erilaisilla lomamatkoilla kohdataan. Oppilaat tekevät itsenäisesti tehtävän oppikirjan sivulta 69. Tehtävä käydään yhdessä läpi.

Integrointi toisiin oppiaineisiin

Kotitalouden opettajaa voi pyytää esittelemään tunneillaan ravintola-alan ammatteja ja oppilaat voivat miettiä, mitkä kotitaloustunneilla opitut taidot ovat keskeisiä alan ammattiteissa.

Mikäli on mahdollista tutustua lähialueella sijaitsevaan alan työpaikkaan (maatilamatkailukohde, laskettelukeskus, ravintola jne.), retkeä voi suunnitella yhdessä alan opettajien kanssa.

Toinen aste

Matkailuala

- matkailupalvelujen tuottaja
- matkailuvirkailija

Hotelli-, ravintola- ja cateringala

- tarjoilija
- kokki
- vastaanottovirkailija

Kotityö- ja puhdistuspalvelut

- kodinhuoltaja
- toimitilahuoltaja

Ammattikorkeakoulu

Restonomi

- hotellinjohtaja
- hotellin myyntisihteeri
- hovimestari
- keittiöpäällikkö
- ravintolapäällikkö
- ravitsemispäällikkö
- vastaanottopäällikkö
- matkailutoimen johtaja
- matkailutoimen yrittäjä

Yliopisto

Yhteiskuntatieteet

- matkailuyrittäjä
- suunnittelija
- matkailualan tutkija

